

رقابت بین‌المللی در خلیج فارس

کتاب «رقابت بین‌المللی در خلیج فارس (1622-1763)» نوشته مصطفی عقیل با ترجمه یاسر قزوینی هائری از سوی انتشارات امیرکبیر منتشر شد.

کتاب رقابت بین‌المللی در خلیج فارس (1622-1763) نوشته مصطفی عقیل با ترجمه یاسر قزوینی هائری از سوی انتشارات امیرکبیر منتشر شد.

خبرگزاری مهر - فرهنگ و ادب: کتاب رقابت بین‌المللی در خلیج فارس (1622-1763) رقابت قدرت‌های بین‌المللی طی قرون 17 و 18 میلادی در منطقه خلیج فارس یعنی پرتغال و اسپانیا از یک سو و انگلیس و هند از سوی دیگر را نه در خلا بلکه با توجه به شکل و جنس‌صفت‌های داخلی و حوادث و رخداد‌های داخلی و مسائل اقتصادی اجتماعی و سیاسی منطقه خلیج فارس مورد بررسی قرار می‌دهد.

نویسنده این کتاب مصطفی عقیل محمود استاد ایرانی الاصل تاریخ جدید و تاریخ خلیج فارس؛ دانشگاه قطر است و کتاب اخیر هم در واقع رساله وی در مقطع کارشناسی ارشد است که در دانشگاه عین شمس، قاهره به سامان رسیده است.

وی بر آن شده تا به بررسی تحولات سال‌های 1622-1763 بپردازد که در واقع سال‌های اوج کشمکش‌های داخلی اروپائیان برای سلطه یافتن بر آب‌های شرق و از جمله خلیج فارس است. در این جستار منابع متعددی مورد استفاده قرار گرفتند اسناد منتشر شده و کتاب‌ها و پژوهش‌های غربی، فارسی و انگلیسی برخی از منابع این مطالعه است.

نگارنده پژوهش را به هفت فصل تقسیم کرده است: در فصل نخست، ورود پرتغالی‌ها به منطقه خلیج فارس مورد بررسی قرار گرفته که در واقع به هدف ایجاد یک خط دفاعی در جهت حفاظت از مستعمرات اصلی‌شان در شبه قاره هند به خلیج فارس پا نهادند. در این فصل نشان داده شده که چگونه پرتغالی‌ها موجبات ویرانی شهرهای تجاری بزرگی مانند هرمز را فراهم آوردند.

در فصل دوم به بررسی احوال دولت صفویان به ویژه در عهد شاه عباس اول پرداخته و توضیح داده شده که چگونه در سال 1622 میلادی به کمک انگلیسی‌ها که به عنوان رقیبی برای پرتغالی‌ها در منطقه ظاهر شده بودند، پرتغالی‌ها را از منطقه بیرون رانده‌اند.

فصل سوم به نقش عرب‌ها در بیرون راندن پرتغالی‌ها از منطقه پرداخته و فصل چهارم هم به چگونگی شکل‌گیری کمپانی‌های تجاری اروپایی و چگونگی فائق آمدن ایشان بر کارشکنی‌ها و موانع پرتغالی‌ها بر سر راه رسیدن دیگر اروپایی‌ها به شرق اختصاص دارد.

در فصل پنجم دوره تفوق شرکت هند شرقی و اوضاع آن روز ایران مورد بررسی قرار گرفته است و فصل ششم هم مداخلات نیروهای اروپایی از جمله هلندی‌ها را مورد مذاقه قرار داده و فصل هفتم نیز به نقش فعال نیروهای محلی خلیج فارس در اوایل قرن 18 پرداخته است.

مهم‌ترین ویژگی این کتاب بحث مفصلی است که نویسنده با تکیه بر اسناد آرشیوی مراکز مختلف پیرامون رقابت نیروهای بین‌المللی سال‌های مورد بحث کتاب در منطقه خلیج فارس پیش می‌کشد.

کتاب 263 صفحه‌ای «رقابت بین المللی در خلیج فارس (1763-1622)« در شمارگان 1000 نسخه و قیمت 73000 ریال از سوی انتشارات امیرکبیر منتشر شده است.